

Viestintäyksikkö

Unionin tuomioistuimen uusi työjärjestys

Oikeudenkäyntiasioden määrä kasvaa jatkuvasti, ja niiden ominaispiirteenä on ennakkoratkaisupyyntöjen selvästi hallitseva osuus. Tämän vuoksi unionin tuomioistuin sopeuttaa oikeudenkäyntimenettelyä koskevia sääntöjään tämän asiaryhmän erityispiirteiden ottamiseksi paremmin huomioon ja parantaa samalla edellytyksiään ratkaista kaikki sen käsiteltäviksi saatetut asiat kohtuullisessa ajassa.

Laatimalla uudelleen työjärjestyksensä, joka tulee voimaan 1.11.2012,¹ unionin tuomioistuin pyrkii ensinnäkin **mukautumaan** sen käsiteltäviksi saatettujen **oikeudenkäyntiasioden kehitykseen**. Unionin tuomioistuimen työjärjestystä on nimittäin muutettu useita kertoja, mutta alun perin 4.3.1953 vahvistetun työjärjestyksen rakennetta ei ole milloinkaan muutettu perusteellisesti. Työjärjestyksestä näkyy edelleen se, että alun perin merkittävimmän asiaryhmän muodostivat asianosaisten väliset kanteet, joissa vastapuolina oli useimmiten yhtäältä luonnollinen henkilö, oikeushenkilö tai jäsenvaltio ja toisaalta unionin toimielin, vaikka nykyisin tämentyyppisistä asioista unionin tuomioistuimen toimivaltaan ei todellisuudessa kuulu juuri muita asioita kuin jäsenyysvelvoitteiden noudattamista koskevat kanteet ja eräät kumoamiskanteiden erityisryhmät. Vuonna 2012 unionin tuomioistuimen käsiteltäviksi saatettujen asioiden suurimpana yksittäisenä ryhmänä ovat jäsenvaltioiden tuomioistuinten esittämät ennakkoratkaisupyyntöt.² Tämä tosiseikka pyritään tuomaan paremmin näkyviin käsittelemällä ennakkoratkaisumenettelyä uudessa työjärjestyksessä omassa osastossaan siten, että tähän osastoon sisältyvät säännöt samalla tehdään entistä kattavammiksi ja selkeämmiksi niin lainkäytön piiriin kuuluville kuin kansallisille tuomioistuimillekin.

Uudelleenlaatimisen toinen keskeinen tavoite liittyy unionin tuomioistuimen tahtoon jatkaa jo vuosia sitten aloitettuja ponnisteluja tuomioistuimen toimintakyvyn säilyttämiseksi niin, että se pystyy oikeudenkäyntiasioden jatkuvasta lisääntymisestä huolimatta ratkaisemaan sen käsiteltäviksi saatetut asiat kohtuullisessa ajassa.³ Uudessa työjärjestyksessä toteutetaan useita toimenpiteitä, joiden odotetaan **parantavan mahdollisuuksia käsitellä asiat joutuisasti ja tehokkaasti**. Näistä toimenpiteistä on mainittava erityisesti unionin tuomioistuimen mahdollisuus tehdä sille jätettävien kirjelmien tai kirjallisten huomautusten pituuden rajoittamista koskeva päätös sekä niiden edellytysten väljentäminen, joiden täytyessä unionin tuomioistuin voi ratkaista asian perustellulla määräyksellä erityisesti silloin, kun kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta ei ole perusteltua epäilystä.

Uusiin sääntöihin sisältyy myös useita merkittäviä uudistuksia, jotka koskevat asian käsittelyn suullista vaihetta. Unionin tuomioistuimen ei nimittäin enää tarvitse lähtökohtaisesti pitää istuntoa

¹ Unionin tuomioistuimen [työjärjestys](#) on hyväksytty 25.9.2012 ja julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 29.9.2012. Uusi työjärjestys tulee sen 210 artiklan mukaisesti voimaan sen julkaisemista seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

² Vuonna 2011 kaikkiaan vireille tulleista 688 uudesta asiasta 423 oli ennakkoratkaisupyyntöjä. Ennakkoratkaisupyyntöt muodostavat siten yli 60 prosenttia unionin tuomioistuimen käsiteltäviksi saatetuista oikeudenkäyntiasioista.

³ On todettava, että oikeudenkäyntiasioden jatkuvasta lisääntymisestä huolimatta unionin tuomioistuin on onnistunut merkittävästi lyhentämään asioiden käsittelyn keskimääräistä kestoja. Esimerkkinä voidaan mainita, että ennakkoratkaisupyyntöjen käsittelyaika oli vuonna 2011 keskimäärin 16,4 kuukautta, kun se vuonna 2003 oli ollut keskimäärin yli 25 kuukautta.

asianosaisten kuulemiseksi, jos se asianosaisten jättämiin kirjelmiin tai kirjallisiin huomautuksiin perehdyttyään katsoo, että sillä on riittävät tiedot asian ratkaisemiseen, ja unionin tuomioistuimen odotetaan pystyvän tämän ansiosta ratkaisemaan sen käsiteltäviksi saatetut asiat aikaisempaa nopeammin. Uuden työjärjestyksen mukaan unionin tuomioistuimella on istuntoa pidettäessä myös mahdollisuus sekä mahdollisuus järjestää yhteinen istunto asianosaisten kuulemiseksi useissa asioissa, jotka on käsiteltävä samanlaisessa oikeudenkäyntimenettelyssä ja jotka koskevat samaa asiaa. Suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta sen sijaan luovutaan siitä aiheutuneiden kustannusten ja asioiden käsittelyn hidastumisen vuoksi.

Uudessa työjärjestyksessä pyritään edellä mainittujen tavoitteiden lisäksi myös **nykyisten sääntöjen ja käytäntöjen selkeyttämiseen**. Sen vuoksi tehdään aikaisempaa selvemmin ero kaikkiin menettelylajeihin yhteisesti sovellettavien sääntöjen ja kutakin menettelylajia (ennakkoratkaisupyyntö, kanteet ja muutoksenhakuasiat) erikseen koskevien sääntöjen välillä, ja uuden työjärjestyksen kaikki artikkelit on numeroitu ja varustettu omalla otsikollaan niiden paikantamisen helpottamiseksi. Ennakkoratkaisumenettelyn yhteydessä on huomionarvoista, että uuteen työjärjestykseen sisältyy määräys, jossa ilmaistaan kaikkien ennakkoratkaisupyyntöjen välttämätön vähimmäissisältö, sekä tunnistetietojen poistamista koskeva määräys, joiden odotetaan auttavan kansallisia tuomioistuimia ennakkoratkaisupyyntöjen muotoilemisessa ja samalla turvaavan aikaisempaa paremmin pääasian asianosaisten yksityiselämän kunnioittamisen. Muutoksenhakuasioissa vuoden 2012 työjärjestyksellä selkeytetään menettelysäännöt, joita sovelletaan liitännäisvalitukseen eli valitukseen, jolla vastataan ensiksi tehtyyn valitukseen. Liitännäisvalitukset on uusien sääntöjen mukaan tehtävä aina erillisellä asiakirjalla, ja tämän odotetaan helpottavan niiden jatkokäsittelyä unionin tuomioistuimessa.

Työjärjestyksen uudelleen laatimisella myös **yksinkertaistetaan voimassa olevia sääntöjä** jättämällä pois eräitä sisällöltään vanhentuneita tai käytännössä soveltamatta jääneitä sääntöjä sekä tarkistamalla tiettyjen asioiden käsittelyä koskevia yksityiskohtaisia menettelysääntöjä. Tästä voidaan mainita esimerkkinä jäsenvaltioiden tai unionin toimielinten väliintuloa koskevien sääntöjen yksinkertaistaminen, uudelleenkäsittelyasioista vastaavan jaoston nimeäminen vuodeksi kerrallaan sekä lausuntopyyntöjen käsittelyn keventäminen siten, että siihen osallistuu vain yksi julkisasiamies (eivätkä enää unionin tuomioistuimen kaikki julkisasiamiehet).

Erikseen tarkasteltuna millään edellä mainituista toimenpiteistä yksinään olisi tuskin mahdollista kääntää vallitsevaa kehityssuuntaa, jossa oikeudenkäyntiasioiden määrä ja vaikeus kasvavat ja niiden käsittelyn kesto aika pitenee. Silti unionin tuomioistuin uskoo yhä, että näiden lisätoimenpiteiden toteuttaminen on paras keino varmistaa, että tuomioistuimella on edellytykset täyttää edelleen tehtävänsä lain noudattamisen turvaajana perussopimusten tulkinnassa ja soveltamisessa. Näitä lisätoimenpiteitä toteutettaessa on kulunut vasta muutama viikko siitä, kun Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännöstä tehtyyn pöytäkirjaan hyväksyttiin muutokset, joilla perustettiin varapresidentin toimi ja laajennettiin suuren jaoston kokoonpano 15 jäseneksi. Nämä lisätoimenpiteet ovat myös jatkoa unionin tuomioistuimen päätökselle perustaa lokakuussa 2012 uusi viiden tuomarin jaosto ja uusi kolmen tuomarin jaosto.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta..

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127